

RAINER MARIA RILKE

Scrisori către un tânăr poet

Briefe an einen jungen Dichter

Traducere / Übersetzung:

Ulvine și Ioan Alexandru

Editor / Verleger:

Gavril Matei-Albastru

Cuprins

PREFAȚĂ	6
Scrisoarea I	10
Scrisoarea II	20
Scrisoarea III	26
Scrisoarea IV	36
Scrisoarea V	50
Scrisoarea VI	56
Scrisoarea VII	68
<i>Sonet</i>	82
Scrisoarea VIII	84
Scrisoarea IX	102
Scrisoarea X	106

Inhalt

VORWORT	7
I. Brief	11
II. Brief	21
III. Brief	27
IV. Brief	37
V. Brief	51
VI. Brief	57
VII. Brief	69
<i>Sonett</i>	83
VIII. Brief	85
IX. Brief	103
X. Brief	107

Paris, 17 februarie 1903

Mult stimat domn,

scrisoarea dumneavoastră mi-a ajuns abia de câteva zile. Vreau să vă mulțumesc pentru marea încredere ce mi-o acordă. Nu pot mai mult. Nu pot lua în discuție în amănunt versurile dumneavoastră, căci departe de mine orice intenție critică. Cu nimic nu ești sortit să rămâi mai departe de opera de artă decât prin cuvinte critice; rezultatul este mereu neînțelegere, mai mult sau mai puțin fericită. Lucrurile sunt cu toatele nu pe atât de sesizabile pe cât opinia curentă ar vroi de obicei să ne facă să credem; cele mai multe evenimente sunt inexprimabile, ele au loc într-o sferă care n-a fost călcată niciodată de vreun cuvânt; și mai neexprimabile decât toate sunt operele de artă; existențe enigmatice a căror viață, pe lângă a noastră, care trece, durează.

Dacă vă fac din capul locului această precizare, nu pot decât să vă spun că versurile dumneavoastră n-au un fel propriu, că au însă începuturi retrase și ascunse spre ceva personal. Cel mai distinct o simt în ultima poezie, *Sufletul meu*. Aici vrea să vorbească ceva personal. Și în frumoasa poezie *Către Leopardi* crește poate ceva ca un fel de înrudire cu acest mare solitar. Totuși poeziile nu sunt încă nimic de sine stătător, nici chiar cea din urmă și cea către Leopardi.

Paris, am 17. Februar 1903

Sehr geehrter Herr,

Ihr Brief hat mich erst vor einigen Tagen erreicht. Ich will Ihnen danken für sein großes und liebes Vertrauen. Ich kann kaum mehr. Ich kann nicht auf die Art Ihrer Verse eingehen; denn mir liegt jede kritische Absicht zu fern. Mit nichts kann man ein Kunst-Werk so wenig berühren als mit kritischen Worten: es kommt dabei immer auf mehr oder minder glückliche Mißverständnisse heraus. Die Dinge sind alle nicht so faßbar und sagbar, als man uns meistens glauben machen möchte; die meisten Ereignisse sind unsagbar, vollziehen sich in einem Raume, den nie ein Wort betreten hat, und unsagbarer als alle sind die Kunst-Werke, geheimnisvolle Existenzen, deren Leben neben dem unseren, das vergeht, dauert.

Wenn ich diese Notiz vorausschicke, darf ich Ihnen nur noch sagen, daß Ihre Verse keine eigene Art haben, wohl aber stille und verdeckte Ansätze zu Persönlichem. Am deutlichsten fühle ich das in dem letzten Gedicht »Meine Seele«. Da will etwas Eigenes zu Wort und Weise kommen. Und in dem schönen Gedicht »An Leopardi« wächst vielleicht eine Art Verwandtschaft mit diesem Großen, Einsamen auf. Trotzdem sind die Gedichte noch nichts für sich, nichts Selbständiges, auch das letzte und das an Leopardi nicht.

Binevoitoarea dumneavoastră scrisoare care le-a însoțit nu greșește în a-mi explica o lipsă sau alta pe care o simți la citirea versurilor dumneavoastră, fără a le putea anume preciza.

Întrebați dacă versurile sunt bune. Mă întrebați pe mine. Înainte ați întrebat pe alții. Le trimiteți unor reviste. Le comparați cu alte poezii și vă neliniștiți când anumite redacții vă refuză încercările. Deci (pentru că mi-ați permis a vă da sfaturi) vă rog să renunțați la toate astea. Iscodiți lumea din afară, și asta mai cu seamă acum n-ați avea voie s-o faceți. Nimeni nu vă poate sfătui sau ajuta, nimeni. Nu există decât o singură cale. Cufundați-vă în dumneavoastră înșivă. Cercetați cauza ce vă îndeamnă să scrieți; cercetați dacă aceasta își întinde rădăcinile până în locul cel mai adânc al inimii, recunoașteți față de dumneavoastră de-ar trebui să muriți dacă vi s-ar interzice să scrieți. Asta, mai cu seamă: întrebați-vă în ora cea mai de taină a nopții: *trebuie* să scriu? Răscoliți-vă după un răspuns adânc. Și dacă ar fi să sune a încuviințare, dacă aveți voie să întâmpinați această întrebare serioasă cu un simplu și răspicat "*trebuie*", atunci clădiți-vă viața după această necesitate; viața trebuie să devină până în miezul orei celei mai indiferente și minore semn și mărturie a acestei dorințe vii. Atunci vă apropiați de natură. Atunci încercați ca prin om să spuneți ce vedeți și ce trăiți și ce iubiți și ce pierdeți. Nu scrieți poezii de dragoste, ocoliți mai întâi formele prea uzuale și obișnuite:

Ihr gütiger Brief, der sie begleitet hat, verfehlt nicht, mir manchen Mangel zu erklären, den ich im Lesen Ihrer Verse fühlte, ohne ihn indessen namentlich nennen zu können.

Sie fragen, ob Ihre Verse gut sind. Sie fragen mich. Sie haben vorher andere gefragt. Sie senden sie an Zeitschriften. Sie vergleichen sie mit anderen Gedichten, und Sie beunruhigen sich, wenn gewisse Redaktionen Ihre Versuche ablehnen. Nun (da Sie mir gestattet haben, Ihnen zu raten) bitte ich Sie, das alles aufzugeben. Sie sehen nach außen, und das vor allem dürften Sie jetzt nicht tun. Niemand kann Ihnen raten und helfen, niemand. Es gibt nur ein einziges Mittel. Gehen Sie in sich. Erforschen Sie den Grund, der Sie schreiben heißt; prüfen Sie, ob er in der tiefsten Stelle Ihres Herzens seine Wurzeln ausstreckt, gestehen Sie sich ein, ob Sie sterben müßten, wenn es Ihnen versagt würde zu schreiben. Dieses vor allem: fragen Sie sich in der stillsten Stunde Ihrer Nacht: *muß* ich schreiben? Graben Sie in sich nach einer tiefen Antwort. Und wenn diese zustimmend lauten sollte, wenn Sie mit einem starken und einfachen »*Ich muß*« dieser ersten Frage begegnen dürfen, dann bauen Sie Ihr Leben nach dieser Notwendigkeit; Ihr Leben bis hinein in seine gleichgültigste und geringste Stunde muß ein Zeichen und Zeugnis werden diesem Drange. Dann nähern Sie sich der Natur. Dann versuchen Sie, wie ein erster Mensch, zu sagen, was Sie sehen und erleben und lieben und verlieren. Schreiben Sie nicht Liebesgedichte; weichen Sie zuerst denjenigen Formen aus, die zu geläufig und gewöhnlich sind:

sunt cele mai dificile; căci e nevoie de o putere mare și coaptă spre a da ceva personal acolo unde sunt cu duimul creații bune și în parte strălucite ale tradiției. De aceea salvați-vă de la motivele generale spre acelea pe care vi le oferă cotidianul dumneavoastră. Zugrăviți-vă tristețile și dorințele, gândurile trecătoare și credința într-o frumusețe – oricare ar fi ea – zugrăviți toate acestea cu o sinceritate profundă, tainică și smerită și folosiți spre a vă exprima obiectele ce vă înconjoară, imaginile viselor dumneavoastră și obiectele aducerii aminte. Dacă cotidianul dumneavoastră vi se pare prea sărac, nu-l învinuiți; învinuiți-vă pe dumneavoastră, spuneți-vă că nu sunteți destul de poet să-i deșeptăți bogățiile, căci pentru cel ce creează nu există nici sărăcie nici loc sărac sau indiferent. Și chiar dacă ați fi într-o pușcărie ale cărei ziduri n-ar lăsa să pătrundă în simțurile dumneavoastră niciunul din zgomotele lumii – nu v-ar rămâne și atunci copilăria; această de neprețuit, regească bogăție, acest tezaur al aducerilor aminte? Încercați să ridicați senzațiile cufundate în adâncul acestui trecut îndepărtat; personalitatea vi se va întări, singurătatea vi se va lărgi și va deveni o încăpere în amurg, de care va rămâne departe zgomotul celorlalți. Și dacă vor apărea din această îndreptare spre interior, din această adâncire în propria lume *versuri*, atunci nu vă veți gândi să întrebați pe cineva dacă sunt *versuri* bune.

sie sind die schwersten, denn es gehört eine große, ausgereifte Kraft dazu, Eigenes zu geben, wo sich gute und zum Teil glänzende Überlieferungen in Menge einstellen. Darum retten Sie sich vor den allgemeinen Motiven zu denen, die Ihnen Ihr eigener Alltag bietet; schildern Sie Ihre Traurigkeiten und Wünsche, die vorübergehenden Gedanken und den Glauben an irgendeine Schönheit – schildern Sie das alles mit inniger, stiller, demütiger Aufrichtigkeit und gebrauchen Sie, um sich auszudrücken, die Dinge Ihrer Umgebung, die Bilder Ihrer Träume und die Gegenstände Ihrer Erinnerung. Wenn Ihr Alltag Ihnen arm scheint, klagen Sie ihn nicht an; klagen Sie sich an, sagen Sie sich, daß Sie nicht Dichter genug sind, seine Reichtümer zu rufen; denn für den Schaffenden gibt es keine Armut und keinen armen, gleichgültigen Ort. Und wenn Sie selbst in einem Gefängnis wären, dessen Wände keines von den Geräuschen der Welt zu Ihren Sinnen kommen ließen – hätten Sie dann nicht immer noch Ihre Kindheit, diesen köstlichen, königlichen Reichtum, dieses Schatzhaus der Erinnerungen? Wenden Sie dorthin Ihre Aufmerksamkeit. Versuchen Sie die versunkenen Sensationen dieser weiten Vergangenheit zu heben; Ihre Persönlichkeit wird sich festigen, Ihre Einsamkeit wird sich erweitern und wird eine dämmernde Wohnung werden, daran der Lärm der anderen fern vorüber geht. Und wenn aus dieser Wendung nach innen, aus dieser Versenkung in die eigene Welt *Verse* kommen, dann werden Sie nicht daran denken, jemanden zu fragen, ob es gute *Verse* sind.

Libris
Respect pentru banii și carti

Nici nu veți face încercarea să interesați reviste pentru aceste lucrări; căci veți vedea în ele posesia dumneavoastră dragă și firească, o bucată și o voce a vieții dumneavoastră. O operă de artă este bună dacă a apărut din necesitate. Originea sa dă aprecierea; alta nu există. De aceea, stimate domn, n-am avut niciun sfat în afară de acesta: mergeți înăuntrul dumneavoastră și încercați adâncimile din care vă izvorăște viața; la izvorul ei veți găsi răspunsul dacă *trebuie* să creați. Însușiți-vi-l așa cum va suna, fără să interpretați. Poate se va arăta că sunteți chemat a fi artist. Atunci luați destinul pe seama dumneavoastră și purtați-l cu povara și măreția lui, fără să întrebați vreodată de răsplata care ar putea veni din afară. Căci creatorul trebuie să fie o lume pentru sine și să găsească toate în sine și în natura la care a aderat.

Poate însă va trebui să renunțați la a deveni poet după coborârea în adâncul și solitudinea dumneavoastră (ajunge, cum vă spun, să simți că ai putea să trăiești fără să scrii, ca să nu ai voie s-o faci). Chiar și atunci însă această reculegere care v-o pun la inimă nu va fi fost în zadar. De aici încolo viața dumneavoastră o să găsească în orice caz drumuri personale; și, ca ele să fie bune, bogate și largi, asta v-o doresc mai mult decât v-o pot spune.

Sie werden auch nicht den Versuch machen, Zeitschriften für diese Arbeiten zu interessieren: denn Sie werden in ihnen Ihren lieben natürlichen Besitz, ein Stück und eine Stimme Ihres Lebens sehen. Ein Kunstwerk ist gut, wenn es aus Notwendigkeit entstand. In dieser Art seines Ursprungs liegt sein Urteil: es gibt kein anderes. Darum, sehr geehrter Herr, wußte ich Ihnen keinen Rat als diesen: in sich zu gehen und die Tiefen zu prüfen, in denen Ihr Leben entspringt; an seiner Quelle werden Sie die Antwort auf die Frage finden, ob Sie schaffen *müssen*. Nehmen Sie sie, wie sie klingt, an, ohne daran zu deuten. Vielleicht erweist es sich, daß Sie berufen sind, Künstler zu sein. Dann nehmen Sie das Los auf sich, und tragen Sie es, seine Last und seine Größe, ohne je nach dem Lohne zu fragen, der von außen kommen könnte. Denn der Schaffende muß eine Welt für sich sein und alles in sich finden und in der Natur, an die er sich angeschlossen hat.

Vielleicht aber müssen Sie auch nach diesem Abstieg in sich und in Ihr Einsames darauf verzichten, ein Dichter zu werden (es genügt, wie gesagt, zu fühlen, daß man, ohne zu schreiben, leben könnte, um es überhaupt nicht zu dürfen). Aber auch dann ist diese Einkehr, um die ich Sie bitte, nicht vergebens gewesen. Ihr Leben wird auf jeden Fall von da ab eigene Wege finden, und daß es gute, reiche und weite sein mögen, das wünsche ich Ihnen mehr, als ich sagen kann.

Libris
Respect pentru oameni și cărți

Ce să vă mai spun? Mi se pare că toate își urmează destinul și în definitiv nu vroiam decât să vă sfătuiesc să creșteți tăcut și serios în ce vă e dat. Nu puteți să stingheriți mai tare, decât uitându-vă în afară și așteptând de afară răspunsuri la întrebări la care nu poate răspunde decât poate cel mai adânc sentiment al dumneavoastră în ora cea mai de taină.

A fost o plăcere să găsesc în scrisoare numele domnului profesor Horaček; îi păstrez acestui erudit amabil o mare venerație și o recunoștință care durează prin ani. Vreți să-i transmiteți vă rog acest sentiment? Este un semn foarte binevoitor că-și mai aduce aminte de mine și știu să-l prețuiesc.

Versurile pe care ați binevoit a mi le încredința cu prietenie vi le înapoiez și vă mulțumesc încă o dată pentru măreția și cordialitatea încrederii dumneavoastră, de care am vrut să mă fac, mai vrednic decât sunt în realitate, ca străin, prin răspunsul acesta sincer, și dat după cele mai înalte, din câte pricep.

Cu tot devotamentul și cu simpatie,

Rainer Maria Rilke

Was soll ich Ihnen noch sagen ? Mir scheint alles betont nach seinem Recht; und schließlich wollte ich Ihnen ja auch nur raten, still und ernst durch Ihre Entwicklung durchzuwachsen; Sie können sie gar nicht heftiger stören, als wenn Sie nach außen sehen und von außen Antwort erwarten auf Fragen, die nur Ihr innerstes Gefühl in Ihrer leisesten Stunde vielleicht beantworten kann.

Es war mir eine Freude, in Ihrem Schreiben den Namen des Herrn Professor Horaček zu finden; ich bewahre diesem liebenswürdigen Gelehrten eine große Verehrung und eine durch die Jahre dauernde Dankbarkeit. Wollen Sie ihm, bitte, von dieser meiner Empfindung sagen; es ist sehr gütig, daß er meiner noch gedenkt, und ich weiß es zu schätzen.

Die Verse, welche Sie mir freundlich vertrauen kamen, gebe ich Ihnen gleichzeitig wieder zurück. Und ich danke Ihnen nochmals für die Große und Herzlichkeit Ihres Vertrauens, dessen ich mich durch diese aufrichtige, nach bestem Wissen gegebene Antwort ein wenig würdiger zu machen suchte, als ich es, als ein Fremder, wirklich bin.

Mit aller Ergebenheit und Teilnahme:

Rainer Maria Rilke.